

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА НАПН УКРАЇНИ

Освітньо-наукова програма

підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому рівні вищої освіти у галузі 01 «Освіта / педагогіка» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» «Педагогічна освіта і освіта дорослих в Україні і зарубіжжі» / «Pedagogical and Adult Education in Ukraine and Worldwide»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни «Специфіка наукового експериментального дослідження»

Викладач Сотська Галина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи

Профіль викладача <http://ipood.com.ua/data/Portfolio/Sotska.pdf>

Контактний телефон +380973851154

E-mail: galasotska@ukr.net

Сторінка дисципліни <http://ipood.com.ua/phd-011/>

Консультації очні понеділок та четвер з 10.00 до 12.00

Онлайн-консультації за попередньою домовленістю Viber (+380930801024) в робочі дні з 13.00 до 17.00

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасний етап розвитку людської цивілізації посилює вимоги до наукової компетентності фахівців з вищою освітою. Важливою складовою наукової компетентності фахівців є сукупність систематизованих знань теоретико-методичних основ організації та умінь і навичок проведення науково-дослідного експерименту, оволодіння якими сприятиме формуванню у молодих науковців наукового світогляду, їхньої дослідницької культури, умінь та навичок дослідницько-експериментальної діяльності; розширенню наукової ерудиції майбутнього фахівця-педагога; розвитку творчих якостей особистості, здатності до інноваційної діяльності.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «Специфіка наукового експериментального дослідження» є сформувати у здобувачів знання теоретико-методичних основ організації і проведення дослідно-експериментального дослідження та умінь і навичок їх практичного застосування.

Передбачається самостійна дослідно-експериментальна діяльність, проведення лекційних, практичних занять, індивідуальні завдання.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Специфіка наукового експериментального дослідження» є формування наступних компетентностей:

інтегральна компетентність: здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних галузей наук для здійснення експериментально-дослідницької діяльності; обізнаність і здатність взаємодіяти інтелектуально з найновішими дослідженнями у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих;

загальні компетентності:

ЗК 1. Аналітичні уміння. Здатність до пошуку, відбору, аналізу й оброблення інформації, до формулювання самостійних тверджень, положень, оцінок. Здатність до організації і проведення фундаментальних, прикладних науково-педагогічних досліджень.

ЗК 3. Критична самооцінка. Здатність визначати та задовольняти потреби особистісного та наукового розвитку на основі рефлексивного аналізу власних результатів дослідження, викладацької діяльності.

ЗК 9. Креативність. Здатність генерувати нові ідеї; творчо вирішувати проблеми у процесі дослідницького пошуку у сфері педагогічної

освіти і освіти дорослих; приймати обґрунтовані рішення; здатність до безперервного творчого саморозвитку.

фахові компетентності:

ФК 10. Знання та володіння методами опису, ідентифікації, класифікації, зіставлення з метою визначення ключових тенденцій розвитку педагогічної освіти і освіти дорослих в Україні і у зарубіжних країнах; уміння знаходити, обробляти та аналізувати інформацію про еволюцію систем освіти зарубіжних країн з різноманітних джерел; уміння здійснювати порівняльний аналіз освітньо-наукових проблем у міжнародному контексті; уміння зіставляти закономірності й тенденції розвитку педагогічної теорії і практики в різних країнах світу; здатність застосовувати знання про сучасні досягнення зарубіжжя у вітчизняній предметній галузі; здатність прогнозувати тенденції розвитку освітніх систем у швидкозмінному середовищі. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства, педагогічної освіти і освіти дорослих й уміння їх використовувати в професійній і громадській діяльності.

ФК 12. Уміння педагогічного проектування навчання дорослих, здатність до організації і проведення інтерактивних навчальних занять; уміння використовувати набуті знання у професійній і громадській діяльності; здатність застосовувати набуті знання, сучасні досягнення з педагогіки, психології та їх субдисциплін, інших наук у професійній діяльності. Здатність використовувати інформаційні технології для успішного проектування, організації викладацької і науково-дослідницької діяльності.

ФК 13. Здатність застосовувати самоаналіз та самооцінку. Здатність моделювати у професійному бутті динаміку власного професійно-культурного розвитку у вимірах потенціалу таких властивостей особистості, як комунікативність, інтелектуальність, інноваційність; здатність до реалізації професійної творчості як засобу кар'єрного руху на рівні її впливу на професійно-культурний розвиток; до професійної самоосвіти і самовиховання.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 6. Володіння основами майстерності усного наукового виступу, уміннями вибору відповідних засобів наукового стилю для усної і писемної презентації результатів дослідницьких пошуків у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих рідною мовою, спрямованість на спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю з використанням мовних засобів наукового стилю.

ПРН 9. Здатність до здійснення наукового експериментального дослідження з урахуванням сучасних вимог до рівня і якості наукових досліджень; здатність розробляти інструментарій для проведення експерименту у межах дослідження, розробляти науково-методичні рекомендації для удосконалення педагогічної освіти і освіти дорослих.

ПРН 12. Здатність наукового і літературного редагування наукових текстів, результатів власного текстотворення, вибір нормативних мовних засобів наукового стилю для усної і писемної презентації власних текстів рідною мовою, спрямованість на репрезентацію власного текстотворення науковій спільноті та громадськості у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.

ПРН 14. Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних галузей наук для здійснення експериментально-дослідницької діяльності; здатність використовувати інструментарій для проведення експериментального дослідження у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

Під час сесії формат очний (*offline / Face to face*), у міжсесійний період - дистанційний (*online*).

Засоби діагностики успішності навчання: дослідницькі завдання, статистичні методи, підготовка доповіді і презентації виступу щодо представлення результатів наукового експериментального дослідження за темою дисертації.

ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний обсяг – 60

Кількість годин: лекції – 18, практичні – 12, самостійна робота – 30

Вид заняття	Кількість годин
лекції	18
семінарські заняття / практичні / лабораторні	12
самостійна робота	30

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
1,5	2-3	3,4,5	011 Освітні, педагогічні науки	2	3	екзамен	нормативна

ПРЕРЕКВІЗИТИ

Ефективність вивчення дисципліни «Специфіка наукового експериментального дослідження» значно підвищиться, якщо здобувач зацікавлений у формуванні професійно-дослідницьких компетентностей, має навички самостійної роботи щодо проведення дослідно-експериментальної роботи, здобутих у закладі вищої освіти.

ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ /ОБЛАДНАННЯ

У період сесії використовується медіапроектор; бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачами з приводу проведення занять та консультацій.

У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, методистом, викладачами та підготовки (друку) роздаткового матеріалу.

ПОЛІТИКИ ДИСЦИПЛІНИ

Положення «Про аспірантуру і докторантуру» в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Положення «Про забезпечення якості освіти в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про політику академічної доброчесності в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про порядок реалізації права на академічну мобільність в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про оцінювання результатів навчання у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України», Положення «Про визнання результатів неформальної освіти у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України» та ін.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
Згідно з розкладом	Змістовий модуль I. Методичні засади наукового експериментального дослідження. Вступ.	Лекція (2 год.) <i>Face to face/ online</i>	Презентація, роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1; 3; 6; 9			жовтень
Згідно з розкладом	Тема 1.1. Експериментальне дослідження як процес і результат дослідно-експериментальної діяльності	Лекція (2 год.) <i>Face to face/ online</i>	Презентація, роздатковий матеріал, методичні рекомендації	2; 6; 7; 10	Завдання для самостійної роботи. (6 годин) 1. Скласти методику педагогічного експерименту відповідно до обраної теми дослідження. 2. Добрати діагностичні методики для проведення дослідно-експериментальної роботи.	7 б.	жовтень
Згідно з розкладом	Тема 1.2. Методи дослідно-експериментального дослідження	Лекція (4 год.) Практичне заняття (4 год.) <i>Face to face/ online</i>	Презентація, роздатковий матеріал, методичні рекомендації	3; 4; 5; 8;	Завдання для самостійної роботи. (8 годин) 1. Розробити блок запитань для проведення бесіди, інтерв'ю, анкетування. 2. Розробити блок тестових завдань.	8 б.	жовтень
Згідно з розкладом	Змістовний модуль II. Педагогічний експеримент як загальнонауковий метод пізнання	Лекція (2 год.) <i>Face to face/ online</i>	Презентація, роздатковий матеріал, методичні рекомендації	1; 4; 7; 8		2 б.	жовтень

	Тема 2.1. Загальні відомості про педагогічний експеримент						
Згідно з розкладом	Тема 2.2. Загальна характеристика етапів педагогічного експерименту	Лекція (4 год.) <i>Face to face/ online</i>	Презентація, роздатковий матеріал, методичні рекомендації	2; 6; 7; 10		3 б.	Квітень
Згідно з розкладом	Змістовий модуль III. Специфіка організації та проведення дослідно-експериментального дослідження Тема 3.1. Констатувальний (діагностичний) експеримент.	Лекція (2год.) Практичне заняття (4 год.) <i>Face to face/ online</i>	Презентація, роздатковий матеріал, методичні рекомендації	3; 5; 8; 9	Завдання для самостійної роботи. (8 год.) 1. Скласти методику констатувального експерименту відповідно до обраної теми дослідження	10 б.	Квітень
Згідно з розкладом	Тема 3.2. Формувальний експеримент	Лекція (2год.) Практичне заняття (4 год.) <i>Face to face/ online</i>	Презентація, роздатковий матеріал, методичні рекомендації	2; 3; 4; 5	Завдання для самостійної роботи. (8год.) 1. Скласти методику формувального експерименту відповідно до обраної теми дослідження. 2. Визначити методи математичної обробки результатів педагогічного дослідження.	10 б.	квітень
					<u>Індивідуальне дослідницьке завдання.</u> підготовка доповіді і презентації виступу щодо представлення результатів наукового експериментального дослідження за темою дисертації	20 б.	квітень

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: творчо-пошукові завдання, індивідуальні завдання, завдання для самостійної роботи; усне опитування.

Форма контролю: іспит.

Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою, складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається максимально 60 балів, і рейтингу з атестації (екзамен, залік) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні /семінарські заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і майбутнього доктора філософії на першому занятті.

Рівень знань умінь та навичок з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»)

«незадовільно» - здобувач знає та частково розуміє базовий, навчальний матеріал. Відсутня орієнтація в понятійному апараті, діагностичних методах на різних етапах дослідно-експериментального дослідження та навички організації проведення наукового експериментального дослідження, розробки авторських анкет, тестів тощо для здійснення педагогічної діагностики на різних етапах наукового експериментального дослідження; визначенні шляхів практичного використання результатів дослідно-експериментального дослідження в практику освітніх інституцій.

«задовільно» - здобувач знає та розуміє базовий навчальний матеріал. Орієнтується в понятійному апараті, діагностичних методах на різних етапах дослідно-експериментального дослідження та має навички організації проведення наукового експериментального дослідження, розробки авторських анкет, тестів тощо для здійснення педагогічної діагностики на різних етапах наукового експериментального дослідження; визначенні шляхів практичного використання результатів дослідно-експериментального дослідження в практику освітніх інституцій.

«добре» - здобувач знає, розуміє, використовує базовий навчальний матеріал, може розробляти план-програму та методику наукового експериментального дослідження. Володіє понятійним апаратом, має навички в організації проведення наукового експериментального дослідження, робки авторських анкет, тестів тощо для здійснення педагогічної діагностики на різних етапах наукового експериментального дослідження; визначенні шляхів практичного використання результатів дослідно-експериментального дослідження в практику освітніх інституцій.

«відмінно» - здобувач знає, розуміє, використовує не лише навчальний матеріал, може аналізувати та давати оцінку освітньої діяльності в Україні, нормативно-правовій базі організацій навчально-виховного процесу в навчальних закладах освіти України, етапи організації навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах, професійно-технічних закладах та закладах освіти. Має навички на професійно-науковому рівні організувати проведення наукового експериментального дослідження, розробляти авторські анкети, тести тощо для здійснення педагогічної діагностики на різних етапах наукового експериментального дослідження та прогнозувати шляхи практичного використання результатів дослідно-експериментального дослідження в практику освітніх інституцій.

Згідно з Положенням «Про оцінювання результатів навчання у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України» контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, семінарських занять і має на меті перевірку рівня професійно-дослідницької компетентності. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять з дисципліни «Специфіка наукового експериментального дослідження» – усне опитування, виконання творчо-пошукових, практичних завдань, завдань для самостійної роботи, презентація виконання індивідуального завдання та ін.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні, або на окремих його завершальних етапах.

Підсумковий контроль включає екзамен відповідно переліку питань розроблених викладачем.

Результати поточного та підсумкового контролю визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

При визначенні рейтингу здобувача враховуються бали, які він отримує під час семінарських, практичних занять та за самостійну роботу. Бали за поточну освітню діяльність визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 12, що становить не більше 60 сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни. Бали за підсумками проведення заліку або іспиту визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 8, що становить не більше 40 балів сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Залікова робота	Сума
M1		M2		M3			
T1.1	T1.2	T2.1	T2.2	T3.1	T3.2		
7	8	2	3	10	10	20	40
							100

T1, T2 ... – теми модулів.

Примітка. Отримання 20 балів за індивідуальне завдання є необхідною умовою допуску здобувача до підсумкового семестрового контролю.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Афанасьєв А.О. Основи наукових досліджень: навч. посіб. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2005. – 96 с.
2. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
3. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. – Київ-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.
4. Кловак Г.Т. Основи педагогічних досліджень: навч. посіб. – Чернігів: Чернігівський державний центр науково-технічної і економічної інформації, 2003. – 260 с.
5. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібн. – К.: Кондор, 2003. – 192 с.
6. Максименко С.Д. Теорія і практика психолого-педагогічного дослідження. – К.: Вища школа, 1990. – 239 с.
7. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник. – Рівне: Волинські обереги, 2013. – 360с.
8. Рудницька О.П. Основи педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник. – К., 1998. – 193 с.
9. Сидоренко В.К. Основи наукових досліджень: навч. пос. – К.: РННЦ «ДІНІТ», 2000. – 259 с.
10. Halyna I. Sotska. Assessment of Instructors' Technology Competency to be Used in the Settings of Formal and Non-Formal Education . International Journal of Higher Education. Vol. 8, No. 5; 2019. S. 29-45. <http://www.sciedupress.com/journal/index.php/ijhe/issue/view/821>

Додаткова

1. Загвязинский В.И. Методология и методы психолого-педагогического исследования: учеб. пособие [для студ. высш. учеб. заведений] / В.И. Загвязинский, Р. Атаханов. – М.: Академия, 2007. – 208 с.
2. Киверялг А.А. Методы исследования в профессиональной педагогике / А.А. Киверялг. – Таллин: ВАЛГУС, 1980. – 334 с.
3. Методичні рекомендації з організації та проведення науково-педагогічного експерименту. – Київ: ІТЗН, 2007. – 48 с.
4. Сидоренко В.К. Основи наукових досліджень: навч. пос. / В.К. Сидоренко, П.В. Дмитренко – К.: РННЦ "ДІНІТ", 2000. – 259 с.
5. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / М.М. Фіцула – К.: Академвидав, 2006. – 352 с.

Інформаційні ресурси

https://pidru4niki.com/1174112261423/pedagogika/zagalni_vidomosti_pro_pedagogichniy_eksperiment
<https://core.ac.uk/download/pdf/11083851.pdf>
<http://library.kr.ua/elib/zhosan/pedekspnmp.pdf>

Затверджено рішенням вченої ради Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (протокол №9 від 30.09.2020 р.).